

HEVES VÁRMEGYEI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM

A KOLLÉGIUM SZAKMAI PROGRAMJA

**Heves Vármegyei SZC Sárvári Kálmán Technikum, Szak-
képző Iskola és Kollégium Szakmai Programjának 5.
számú melléklete**

Hatályos: 2026.04.01-től

Tartalom

1.	Bevezetés	3
2.	A szakmai program összeállításánál alapul vett dokumentumok	4
3.	A működés belső feltételrendszerének bemutatása	4
3.1.	A kollégium szervezeti felépítésének jellemzői	4
3.2.	Személyi feltételek, elvárások	5
3.3.	Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások.....	6
4.	A kollégium kapcsolatrendszere	6
5.	A kollégium oktatói céljai és alapelvei	7
6.	Kollégium oktatóinak feladatai	8
7.	A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elveit	11
7.1.	Az életrend szervezése elvei.....	11
7.2.	A tanulás szervezése elvei	11
7.3.	A szabadidő szervezés elvei	12
8.	Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	12
8.1.	Helyzetkép.....	13
8.2.	Egészségnevelési célok.....	14
8.3.	Tartalmi keretek.....	15
8.4.	Rendszeres programjaink	15
8.5.	Akció jellegű programjaink	16
9.	A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek szervezése	16
9.1.	A tanulók fejlődését elősegítő tevékenységek elvei	16
9.2.	Tehetséggondozás elvei.....	18
9.3.	Felzárkóztatás elvei	18
9.4.	A pályaaorientációt elősegítő tevékenységek elvei.....	19
9.5.	Az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.....	19
10.	Hátrányos helyzetű tanulók szervezett felzárkóztatásának, tehetséggondozása, társadalmi beilleszkedésük segítése, tervezése elvei.....	20
11.	A kollégium közösségi életének fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezése.....	21
12.	A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	23
13.	A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve.....	24
14.	Az iskolával, szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái	24
15.	A kollégiumi tevékenység szerkezete	25
15.1.	Tanulmányokkal összefüggő foglalkozások	25
15.1.1.	<i>Felkészítő foglalkozások a kollégiumban</i>	25
15.1.2.	<i>Közösségépítő és egyéni fejlesztést megvalósító foglalkozások</i>	25
15.1.3.	<i>Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások</i>	26
16.	A kollégiumi oktatói munka minőségének, eredményességének értelmezése.....	26
17.	Közzététel.....	27

„Ha a szerint bánunk az emberekkel, amilyenek mutatják magukat, akkor egyre rosszabbak lesznek. Ha úgy viszonyulunk hozzájuk, amilyenek látni szeretnék magukat, segítünk nekik azzá válni, amire képesek.”

(Goethe)

1. Bevezetés

Az elmúlt évek alatt a szakképzés intézményeinek, így a kollégiumi szakterület társadalmi, oktatáspolitikai környezete is megváltozott, új követelmények léptek fel, amire az intézményrendszernek, benne a kollégiumoknak is válaszolniuk kell.

Ahogy a szakképzés, úgy az azt támogató kollégiumok életében is jelentős változások zajlottak az elmúlt időszakban, és zajlanak napjainkban is. Ezeknek a változásoknak kollégiumi munkaközösségünk nem passzív elszennvedője, hanem aktív alakítója kíván lenni. Ennek jegyében az elmúlt évben kollégiumunk jelentősen megújult mind szellemiségében, mind értékrendjében, és nem csak pedagógiailag, hanem infrastruktúrájában is igyekezett megfelelni napjaink nem csekély elvárásainak.

A kollégiumi munkaközösség az alábbiakban határozza meg **kollégiumi egységünk (továbbiakban: kollégium)** feladatát, társadalmi szerepét:

A kollégium alapfeladata:

- Biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata:

- Fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát.
- Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.
- A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi nevelést és szakképzésben folyó oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.
- A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium:

- a helyi társadalom elvárásait, a oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját,
- A kollégium adottságainál fogva alkalmas lehet arra, hogy egy lakóközösség pedagógiai, kulturális központjává válhasson.

Célunk eleget tenni a fent megfogalmazottaknak. Ennek szellemében született a szakmai programunk, és ennek szellemében alakítottuk át pedagógiai, módszertani, kollégiumi oktatói elveinket, és választottunk új eszközöket a megvalósításhoz.

A kollégiumi szakmai program folyamatos átdolgozását az is indukálta, hogy 2017 januárjától új fenntartó látja el a működtetés feladatait: kollégiumi egységünk bekerült az szakképzés kötetlékébe, azon belül pedig jelenleg az Heves Vármegyei SZC Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium égisze alatt működünk, tehát így szervezetileg is ahhoz az iskolához tartozunk, amelynek tanulói közül kerülnek ki kollégiumi diákjaink. Ez az egy közösséghez való tartozás erősít bennünket, és valljuk, hogy együttműködve az iskolával a mi munkánk is hatékonyabbá válik, és az iskola is megerősödik általunk.

2. A szakmai program összeállításánál alapul vett dokumentumok

- 48/2012.(XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 2019. évi LXXX tv. a szakképzésről
- A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A Heves Vármegyei SZC Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium intézményi Szakmai Programja, Szervezeti és Működési Szabályzata, Házi Rendeje

Jelen kollégiumi szakmai program melléklete a Heves Vármegyei SZC Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium intézményi szakmai programjának.

Hatályba lép: 2026.04.01-től

3. A működés belső feltételrendszerének bemutatása

3.1. A kollégium szervezeti felépítésének jellemzői

- A Heves Vármegyei SZC Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, mint iskolával egybe szervezett.
- Technikus és szakképző iskolás tanulók ellátását biztosító, koedukált kollégium.
- Férőhelyeinek száma optimális: 72 leány és 68 fiú tanuló ellátását tudja biztosítani.
- Nemek szerint a kollégium szintenként tagolódik – K300-as szinten kerülnek elhelyezésre a leányok, K400-as szinten kerülnek elhelyezésre a fiúk.
- Eszköz és felszerelések tekintetében megfelelően ellátott kollégium.

3.2. Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban az oktatói feladatokat – a vonatkozó törvényekben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, oktató munkakörben foglalkoztatott - kollégiumi oktató látja el, aki

- a oktatói testület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- képes a kollégiumi oktatói munkafolyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- megfelelő empátiával rendelkezik, kollégiumi oktatói munkájában, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi oktatót a munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem oktató munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a kollégiumi oktatói munka eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

Az oktatói testület

A kollégiumi oktatók munkaközössége az Heves Vármegyei SZC Sárvári Kálmán Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium oktatói testületének része. Szükség esetén szakos kollégiumi oktatóink tanítanak az iskolában, illetve az iskola oktatói tanórán kívüli tevékenységeket, illetve egyéb pedagógiai jellegű feladatokat láthatnak el a kollégiumban.

A kollégiumban oktatói a kollégiumi élet különböző tevékenységi területeit irányítják

Ezek a következők lehetnek:

- diákönkormányzatot segítő,
- egészségügyi feladatokat irányító,
- kulturális tevékenységet segítő,
- sportfelelős,

- tanulói ügyeleti beosztás felelőse,
- szobák tisztasági pontozásának felelőse.

3.3. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a kollégiumi oktatói célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

- Kollégiumunk két szinten jelenleg összesen 18 lány és 17 fiú hálósobával rendelkezik.
- Minden szoba 4 ágyas. A férőhelyek maximális száma: 144
- Szintenként megfelelő mennyiségű mellékhelyiség, mosdó és zuhanyzó van.
- A fiúknak és lányoknak 1 betegszoba van kialakítva, valamint kondicionáló szoba és egy teakonyha.
- Tanulóink a délutáni órákban használhatják az iskola kijelölt tantermeit és a tornatermet, auláját, ebédlőjét és szükség szerint az egyéb helyiségeit.

A kollégium folyamatosan felújításokon, fejlesztéseken esett át. Mindkét szinten a vizesblokkok teljes felújítása megtörtént. A szobák megvilágítása új, energiatakarékos izzókkal és célfényekkel korszerűsödött. A kollégiumi férőhelyek teljes egészére kiterjedően megtörtént a paplanok, párnák és takarók cseréje. A fiú szinten megvalósult a szekrények cseréje, valamint a régi fekhelyek helyett új ágyak kerültek a szobákba. A következőkben további felújítások és fejlesztések várhatóak.

A kollégiumban zajló élet szervezettsége, illetve az ezzel kapcsolatos elvárások:

A kollégium biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást.

- Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is.
- A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.
- A kollégiumban zajló élet belső szabályozását a kollégiumi munkaközösség vezetője irányításával a kollégiumi oktatók a belső és a külső környezet változásait figyelembe véve alakítják.

4. A kollégium kapcsolatrendszere

Kollégiumunk törekszik arra, hogy közvetlen és közvetett partnereivel a kapcsolattartás a kölcsönös alapon történő együttműködést szolgálja.

A kollégium csoportvezető oktatói, a kollégiumi munkaközösség vezetője az iskola osztályfőnökeivel, oktatóival, folyamatosan kölcsönösségi alapon tartják a kapcsolatot. Részt vesznek az iskolai szülői értekezleteken, fogadóórákon.

A szülők véleményét, javaslatait felhasználjuk kollégiumban az oktatói munkánkhoz. A szülők és a kollégiumi oktatók, csoportvezető oktatók, valamint a munkaközösség-vezető személyes találkozása egyéni időpont egyeztetés esetén bármikor lehetséges.

Ennek célja:

- személyes problémák megbeszélése,
- személyre szabott tájékoztatás a tanuló magartásáról, fejlődéséről,
- egységes követelményrendszer kialakítása, kollégium - család
- szóbeli tájékoztatás a kollégiumi életről vagy a tanuló magartásáról, előmeneteléről.

Kollégiumunk kapcsolatot tart társintézményekkel, együttműködik a szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal (óvodai és iskolai szociális segítőn keresztül), a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel,

Egyéb kapcsolataink:

- Egri Főegyházmegyei Karitászi Központ – RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat
- iskolai szociális segítő és iskolapszichológus
- gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus
- iskolai bűnmegelőzési tanácsadó

5. A kollégium oktatói céljai és alapelvei

A kollégiumban zajló oktatói munka célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

Kollégiumunk - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus az oktatói tevékenységében;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

6. Kollégium oktatóinak feladatai

A kollégiumunk - a kollégiumi jogviszony fennállása alatt - biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges, kollégiumokra jellemző feltételeket. A tanulók életét a kollégium házi-, napi- és heti rendje szabályozza. Ezek a szabályzatok biztosítják a gyermekek optimális testi – lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe veszik a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint a kollégiumban kialakult szokásrendszert. A tanulók napi életének keretei az egyes tevékenységek belső arányai a jogszabályban is biztosított egyéni és életkori sajátosságokhoz igazodnak. Kollégiumunkban minden oktató törekszik arra, hogy a tanulók szabadidejében hasznos és fejlesztő foglalkozások keretében minél több kollégistát tudjon lekötöni. A szakkörök megalakulásánál figyelembe vesszük a kollégisták igényeit. Kiemelt területként kezeljük a testmozgást és a kulturális igények fejlesztését. Szakköreink között vannak tehetségfejlesztéssel, önműveléssel, kreativitással és testmozgással kapcsolatos foglalkozások.

Kollégiumunkban törekszünk arra, hogy tanulóink zavartalanul készülhessenek az iskolai tanórákra. Kiemelt feladatként tartjuk számon a kollégisták egyéni teherbírásának figyelembevételét, törekszünk arra, hogy a kötelező kollégiumi tanulószobai foglalkozások keretében a kollégisták el tudják mélyíteni a tanórákon elsajátított tananyagot.

A kollégium oktatóinak kiemelt feladatai

A kollégium a tanulást segítő foglalkozásokon túlmenően (bizonyos esetekben annak a rovására is) a kollégiumi foglalkozások megszervezése során kiemelten koncentrálnak **az egyéni és a csoportos, vagy kis csoportos foglalkozásokra törődés formájában**. A törődés első sorban az alábbiakban felsorolt fő témakörökben tud megvalósulni, de oktatóink nyitottak más, hogy tanulói kezdeményezésre személyes témakörökben segítséget nyújtani.

A tanulás tanítása

- A kollégiumban az oktatói munka feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása.
- Ennek érdekében kollégiumunk lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulóink megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket.
- Biztosítjuk az információkeresés különböző formáit az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül.
- Törekszünk a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására.
- Segítjük a mindennapi feladatokra történő felkészülést, arra törekszünk, hogy tanulóink mindennapi életének részévé váljon a tanulás.

Az erkölcsi nevelés

- Feladatunk az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe

- A kollégiumi közösségi élet, a kollégium oktatóinak példamutatása elősegíti a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A kollégiumban megvalósuló foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Arra törekszünk, hogy kialakuljon bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.
- Kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Kiemelt feladatunk a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása. Tanulóinkat hozzá kell segíteni, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a felismerésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

Kollégium kiemelt feladatként kezeli a harmonikus családi minták közvetítését, a családi közösségek, értékek megbecsülése jelentőségének bemutatását.

A testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük tanulóinkat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására.
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.
- A kollégium oktatói motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

- A kollégium sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához.
- Fontos számunkra, hogy kollégium otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Feladatunk a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóiban. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Törekszünk arra, hogy tanulóink megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és távolabbi környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Intézményünk, így ezen belül a kollégium a 2023/2024. tanévtől Örökös Ökoiskola címmel rendelkezik.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kívánunk nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken.
- Az iskolával együttműködve - lehetővé tesszük egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segítjük a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- Fontos feladatunk, hogy segítsük tanulóinkat saját felelősségük felismerésében az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.
- Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.
- A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segítjük a felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy tanulóink értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

7. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elveit**7.1. Az életrend szervezése elvei**

A tanulók életrendjének pedagógiai szervezési elvei: szakszerűség, rendezettség, következetesség, tapintat, zavartalanság, bizalom, felelősség, építés a tanulói önállóságra.

A tanulók életrendjét a kollégium házi-, napi- és hetirendje szabályozza. A kollégiumban – belső életének szabályozása során – biztosítjuk a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe vesszük a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A kollégiumban zajló élet belső szabályozása az intézmény igazgatója által javasolt és a HVSZC Főigazgatója által megbízott kollégiumi munkaközösség-vezetője koordinálásával, vezetésével a kollégiumi munkaközössége által történik.

A tanulók életének belső szabályozásában fontos szerepe van a tanulói értékelő és az ösztönző rendszernek (tanulmányi-, tisztasági-, közösségi munka, kedvezmények adása és megvonása)

A kedvezmények nem sérthetik a tanulók zavartalan pihenésének és alvásának feltételeit.

A kollégiumi életben nagyobb szerepet tölt be a kollégium **diákönkormányzata**.

- A kollégium biztosítja, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.
- Lehetővé tesszük, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit. A diákönkormányzatot bevonjuk a döntések előkészítésébe, javaslattevési és véleményezési jogukat gyakorolhatják.
- A kollégiumi diákönkormányzat szervezete a kollégiumi csoportokra épül. Minden kollégiumi csoport delegál 2 fő önkormányzati vezetőt a KDÖK-ba, mely a KDÖK vezetőjével egészül ki, aki az iskolai DÖK tagja.
- A KDÖK munkáját a diákönkormányzatot patronáló kollégiumi oktató segíti.

A kollégium folyamatosan ápolja és megújítja hagyományait, erősítve a kollégiumon belüli közösség együvé tartozását.

7.2. A tanulás szervezése elvei

- A tanulás minden kollégista alapvető kötelessége! A zavartalan tanulás feltételeit a kollégium biztosítja.
- A tanulószobák időtartamát a kollégiumi Házirendje tartalmazza.
- A tanulószobai foglalkozások szervezésekor figyelembe vesszük:
 - az iskola- és képzési típust
 - a tanulók egyéni szokásait
 - a tanulók elért eredményeit

- A kollégium biztosítja a tanulók számára a lemaradt tanulók felzárkóztatását, valamint a kiemelt képességű tanulók tehetségkibontakoztatását segítő foglalkozásokat.
- Az intézmény iskolai részével történt egyeztetés alapján a kollégium az iskolában szerzett ismeretek bővítéséhez szakköröket, diákköröket szervezhet.
- A kollégium a tanulók számára az egyéni törődést biztosító foglalkozásokat szervez.

A tanulók tanulásának pedagógiai szervezési elvei: szakszerűség, rendszeresség, következetesség, tapintat, motiváció, az egyéni sajátosságok figyelembe vétele, az egyéni teherbíró képesség figyelembe vétele.

7.3. A szabadidő szervezés elvei

- A szabadidő eltöltése legyen a tanulók számára hasznos és biztosítson sokrétű lehetőséget a változásra.
- A tanulók szabadidejük egy részét fordítsák önművelésre, ismereteik, tudásuk szélesítésére, gyarapítására.
- Meghatározó szerepet tulajdonítunk az egészséges és kulturált életmód bemutatásának, az önkiszolgáló életmód fejlesztésének, a kollégisták irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képessége fejlesztésének, a diáksportnak és a természeti környezet megóvásának.
- A kollégiumban szervezett foglalkozásokon és programokon a kollégisták ismerkedjenek meg iskolavárosunk, megyénk és országunk történelmi, kulturális és természeti kincseivel.
- A szabadidős tevékenységek körének és az eddigi sportkörüi lehetőségek bővítése.
- A tanév elejei ismerkedési időszakban lehetőségekhez mérten csapatépítő programok szervezésével segítjük az újonnan érkezők beilleszkedését.

A tanulók szabadidejének pedagógiai szervezési elvei: szakszerűség, komplexitás, világnézeti semlegesség, építés a tanuló öntevékenységre, az egyéni és az életkori sajátosságok figyelembevétele, bizalom.

8. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A kollégiumban zajló egészségfejlesztés a mindennapokba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul az oktatók és a tanulók egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho-szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki és szociális jól-lét állapota (WHO). Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat, fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során. Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az egyént az egészségét meghatározó tényezők felügyeletére, és ez által egészségének javítására.

Az egészséges életmódra nevelés magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

8.1. Helyzetkép

Tanulóink meghatározó éveket töltenek el a kollégiumban. Ez idő alatt érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, értékrendjüket.

A kollégiumban a tanulókra gyakorolt hatása összetett, többszintű. Egyrészt a céltudatos kollégiumi oktatói terv, másrészt a mindennapok hatása, amelyben az iskola tárgyi környezete, és az emberi viszonyok minősége egyaránt tükröződik.

Mindezeket figyelembe véve, a kollégium a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmin-táinak kialakítására és begyakorlására.

A kollégiumnak az elsődleges megelőzésben van jelentős szerepe, amely a betegség első megjelenésének megakadályozására és az egészség megőrzésére irányul.

A másodlagos prevenció körébe tartozik az iskolás gyermekek életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatainak rendszere.

Az egészségfejlesztő és mentálhigiénés tevékenységhez igyekszünk megfelelő feltételeket biztosítani (bár sokszor hiányzik a támogató szülői háttér):

- jó kollégiumi közösséget; aktív diákönkormányzat,
- nyitott szemléletű oktatók,
- többféle módon szerveződő csoportok.

Erőforrások***Személyi feltételek***

- védőnő,
- óvodai és iskolai szociális segítő,
- diákönkormányzatot segítő oktató
- szakos oktatók
- könyvtáros
- bűnmegelőzési tanácsadó

Tárgyi feltételek

- Könyvek, nyomtatott oktató anyagok, internetes anyagok: egészséges táplálkozással, szenvedélybetegségekkel, életkori változásokkal, pszichológiával foglalkozó anyagok oktatók és diákok számára.
- Videofilmek (online): családi élettel, konfliktusokkal, szenvedélybetegségekkel, táplálkozási zavarokkal, betegségek megelőzésével foglalkozó tudományos ismeretterjesztő filmek internetes videómegosztókon.
- Az iskolai könyvtár gyűjtőkörébe tartozó dokumentumok.

A legfrissebb információkat, valamely szakterület részletesebb ismereteit kereső tanulóink és oktatóink számára számítógép használati lehetőség és wifis Internet-hozzáférés áll rendelkezésre.

zésre az intézmény épületében. A gyermekvédelmi, drogrevenációs és egészségfejlesztő tevékenység támogatására kiírt pályázatokat rendszeresen figyelemmel kísérjük, már több alkalommal nyertünk anyagi támogatást programjainkhoz.

8.2. Egészségnevelési célok

A kollégium egészségfejlesztő tevékenységének stratégiai célja, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az egészség értékévé váljon számukra, az ezzel kapcsolatos beállítódásuk megszilárduljon, s konkrét tevékenységekben alapozódjon meg.

Hosszú távú pedagógiai célok

- a stratégiai célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- rendszerszemléletre nevelés
- önismeret, tolerancia és empátia fejlesztése
- az egészségmegőrző magatartás és életvitel segítése
- a személyes felelősség tudatosítása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, melyekkel képesek megelőzni, illetve csökkenteni az egészségügyi problémákat
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
- az életminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- a családi életre nevelés fejlesztése

Középtávú célok és feladatok

Célok:

- az oktatói testület és a szülők bevonása, egységes egészségfejlesztési szemléletmód kialakítása
- az oktatói testület módszereinek gazdagítása
- az oktatói testület egészséges életmóddal és drogrevenációval kapcsolatos ismereteinek gyarapítása
- készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában
- a tanulók terhelési- és konfliktustűrő képességének, problémamegoldó kapacitásának növelése
- a tanulók egészségmegőrző szokásainak kialakítása, és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása

Feladatok:

- egészségfejlesztési szakcsoport létrehozása
- állapotfelmérés készítése: a diákok egészségi állapota, életmódja, (a diákok ismeret-szintje, attitűdjei)

- a szülők véleményének megismerése, a kommunikáció fejlesztése, igényfelmérés
- a kollégák körében a problémaérzékenység „szondázása”
- a támogató szervezetekkel, személyekkel való együttműködés fenntartása, fejlesztése
- a kortárssegítő diákok szervezése, képzésének támogatása
- a tanórán kívüli tevékenységi formák bővítése, rendszeressé tétele
- az egészségnevelési szakkönyvek és (online) videofilmek rendszerezése, beszerzése
- a diákokkal a dohányzás tilalmáról szóló törvény betartatása, az alkohol- és drogfogyasztás megelőzése
- a daganatos betegségeket megelőző önvizsgálat módszereinek megtanítása
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a lelki egészség megőrzése, stressz oldó módszerek és technikák megismertetése
- a mindennapi testmozgás elterjesztése

A rövidtávú célokat és feladatokat a tanévi munkaterv tartalmazza, az alkalmazott módszerekkel és felelősökkel együtt.

8.3. Tartalmi keretek

Csoportfoglalkozási keretek között, illetve szabadidős tevékenységként.

A tanulók egészségre vonatkozó ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával; és interaktív, készségfejlesztő módszerek alkalmazásával kívánjuk elősegíteni a tanulók személyiségfejlődését. Célunk, hogy diákjaink a saját és mások egészségéért felelősséget vállalni tudó felnőttekké váljanak.

A választott programok és az alkalmazott módszerek:

- fejlesszék a tanuló szociális készségét,
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére,
- rendszerezék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket,
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre,
- fejlesszék a tanulók önismeretét, toleranciáját és empátiáját,
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást,
- fejlesszék a problémamegoldó, konfliktuskezelési és döntéshozási készséget,
- alakítsanak ki helyes szokásokat, viselkedési normákat,
- mutassanak követendő mintákat,
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre.

8.4. Rendszeres programjaink

Előadások, melyeket minden tanévben rendszeresen tartunk osztálykeretben vagy évfolyamonkénti szervezésben:

- a rendőrség ifjúságvédelmi szakembere (szendélybetegségek, fiatalkori bűnözés és az áldozattá válás elkerülése),
- védőnő/egészségnevelési szakember (betegségek megelőzése és a felnőtté válás kérdései)

Alkalmanként meghívhatunk szakembereket is, akik egy-egy csoportot érdeklő témáról beszélgetnek a tanulókkal.

Vetélkedők

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat, csapatokat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt városi, regionális és országos versenyeken (Vöröskereszt: egészséges életmód – levelezős- internetes vetélkedő; városi drogmegelőzési vetélkedők). A diákok bevonásával alkalmanként egy-egy évfolyamon az egészséges életmód népszerűsítése céljából iskolai vetélkedőket rendezünk.

Szülői értekezletek

Minden tanév elején tájékoztatjuk a szülőket az iskola tervezett, ill. folyamatban lévő egészségfejlesztő és drogmegelőző programjairól. Az kollégiumi munkaközösség-vezető megismer-teti a szülőket és a diákokat az adott tanévet érintő aktuális egészségnevelési feladatokkal, s a megvalósításhoz a témában jártas szülők segítségét kéri. A szülők számára felajánljuk egészségnevelési célú előadások szervezését, s felmérjük az igényeket.

8.5. Akció jellegű programjaink

Formái a lehetőségek figyelembevételével:

- kirándulások, túrák,
- drogmegelőző szabadidős program,
- kiállítások szervezése, látogatása
- előadások.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel: a programok és rendezvények kapcsán a tanulóink találkozhatnak a helyi és országos egészségvédő, drogprevenációs civil szervezetekkel.

Az egészségnevelés pedagógiai céljai, feladatai határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Az oktatók tevékenységük során az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztak, ezáltal a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

Az egészségnevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető kollégiumi oktatói kötelesség.

9. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az ön-álló életkezdést elősegítő tevékenységek szervezése

9.1. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenységek elvei

A képességfejlesztés alapjai a tanulók testi, lelki, szellemi adottságai, képességei. A követelmények meghatározásánál figyelembe vesszük a tanulók életkorát, a tanulói-, szülői-, iskolai igényeket, elvárásokat. A kollégisták fejlődésének érdekében a differenciált elvét betartva egyéni és csoportos foglalkozásokat szervezünk. Feltárjuk a tanulók személyes terveit, vágyait, szándékait egyéni és fejlesztési programjaik kidolgozásához. A kollégiumi oktatói munka hatékonyságának érdekében a szülőkkel és az iskolákkal rendszeres kapcsolatot tartunk.

A tanulók fejlődését elősegítő tevékenységek elvei:

- Következetesség elve
- Egyenletes terhelés elve
- Rendszeresség és fokozatosság elve
- Tudatos tervezettség elve
- Szakszerűség elve
- Empátia
- Életkori sajátosságok figyelembevételének elve
- Szakmai önállóság elve
- Motiváció elve
- Folyamatos nyomon követés elve
- Konstruktív partnerség

A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Kiemeli a kreativitás, valamint a tanulási motívumok – az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyának – fejlesztését. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot fordít arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény is ébredjen a tanulóknál, s így életprogramjuk részévé váljon a tanulás. A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: hatékonyság, önálló tanulás, matematikai kompetencia, digitális kompetencia.

Tanulásiirányítás, tanulásszervezés

A kollégiumi munkaközösség törekszik a személyre szabott nevelés gyakorlati megvalósítására az oktatói munka tervezésében, megvalósításában, fejlesztésében. Képes a tanulók egyéni fejlődési igényeire építve a tanulókat önálló, felelős fejlesztő tevékenységekre, tudás konstruálásra ösztönözni. Ismeri, érti a különböző szervezési módok lehetőségeit és korlátait, képes kooperatív tanulásszervezés ösztönzésére, irányítására, törekszik a fejlesztő, támogató értékelés alkalmazására.

Készek a belső együttműködésre, együttműködni a munkát támogató szakemberekkel (mentor, szociális munkás, mentálhigiénés szakember, gyermekvédelmi szakember, pszichológus), a szülőkkel és az csoport vagy tanuló szűkebb társadalmi környezetével. Készek az önértékelésre, nyitottak mások értékelő visszajelzésére. A tapasztalatok alapján képesek változtatni a gyakorlaton.

Az oktatók pedagógiai kihívásként értelmezik a programban való részvételt, érdeklődnek ennek a felmerülő új megközelítések és az új módszerek iránt, képesek ezekről párbeszédet folytatni és saját gyakorlatukban kipróbálni.

A tanulók egyéni és csoportos felkészülését támogató tanulásszervezési keretek alkalmazását támogató tevékenységek:

- kooperatív alapelvek mentén szerveződött tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül, kooperációra épülő oktatói fejlesztő műhelyek keretében),

- projektmódszer alkalmazásával szerveződő tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül),
- tevékenységközpontú tanulási és tanítási eljárások,
- drámapedagógia eszközrendszerének alkalmazása,
- családlátogatás (mentori tevékenység keretén belül)
- mentálhigiénés foglalkozások megfelelő szakemberek bevonásával.

9.2. Tehetséggondozás elvei

A kiemelkedő képességű tanulók személyiség és képesség fejlesztése a képzési idő folyamán tervszerű és folyamatos. A tehetséggondozó tevékenységhez igyekszünk feltárni a tanulók adottságait, igényeit. Célunk a tanulók tudásának, képességének versenyképessé tétele, a sokoldalú képzettség biztosítása. Elvünk a tanulók felkészítése a konstruktív életvitelre és az egész életen át tartó önálló tanulásra, művelődésre.

A tehetséggondozást éves munkatervünkben rögzítjük.

Tevékenységeink során az alábbi elveket tartjuk szem előtt:

- következetesség
- a tanulók képességének, adottságainak megfelelő terhelés elve
- versenyképes ismeretek megszerzésének elve
- a konstruktív életvitelre felkészítés elve
- a képesség felismerése

9.3. Felzárkóztatás elvei

A felzárkóztató tevékenységünket a rászorultak felmérése alapján végezzük. Az érintett tanulóknál feltárjuk a tanulást gátló tényezőket, az eredménytelenség okát (alapok hiánya, motiválatlanság, akarategyengeség). A feltárt okok alapján szervezzük meg a felzárkóztató foglalkozások formáját, tartalmát, módszereit a tanulók képességei, adottságai alapján.

A foglalkozások lehetnek:

- egyéni, eseti korrepetálás
- tervezett egyéni és csoportos oktatói korrepetálás
- tanulási módszerek elsajátítását segítő foglalkozások (szervezett jellegűek)
- A tanulás tanítása, mint fő pillér

A felzárkóztató foglalkozásokat éves munkatervben rögzítjük a fejlesztőpedagógus bevonásával.

Tevékenységeink során az alábbi elveket tartjuk szem előtt:

- Következetesség elve
- Egyenletes terhelés elve
- Rendszeresség és fokozatosság elve
- Tudatos tervezettség elve
- Szakszerűség elve
- Életkori sajátosságok figyelembevételének elve
- Szakmai önállóság elve

- Egyéni felelősség elve
- Folyamatos nyomon követés elve

9.4. A pályaorientációt elősegítő tevékenységek elvei

A tanulói pályaorientáció segítése a kollégiumi csoportvezető oktató alapvető feladata. Ez irányú munkáját az osztályfőnökökkel és az iskolai gyakorlati oktatásszervezővel kapcsolatban tartva végzi. A pályaorientációs tevékenység alapja a kollégisták érdeklődése, egyéni ambíciója, képessége és akarati tulajdonsága. A tanulói elképzeléseket és rendelkezésre álló lehetőségeket személyre szabottan egyéni foglalkozás keretén belül egyeztetjük.

Pályaorientációs foglalkozásokat már a 9. osztálytól folyamatosan minden évfolyam számára szervezünk.

Pályaorientációs tevékenységünket éves munkatervünk tartalmazza.

Tevékenységeink során az alábbi elveket tartjuk szem előtt:

- Képességeinek megfelelő jövőkép kialakításának elve.
- Egyéni sajátosságok figyelembevételének elve.
- Képességének, tudásának megfelelő terhelés elve.
- Fokozatosság elve.
- Széles látókör kialakításának elve
- Társadalmi jövőkép

A pályaorientáció a felnőtt lét szerepeire való felkészítés egyik fontos feladata. Cél, hogy a kollégisták segítséget kapjanak a további iskola- és pályaválasztásban. Ehhez szükséges, az önismeret, a pályaismeret és a társadalmi kihívások, a gazdasági helyzet ismerete. Tudatosítani kell tanulóinkban, hogy életük során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. A kollégium lehetőségeihez képest átfogó képet kell nyújtania a munka világáról, és olyan tevékenységeket kell felkínálniuk, amelyek alkalmat adnak arra, hogy a tanulók képességeiket kipróbálhassák.

9.5. Az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

Alapelvünk, hogy a képzési idő végére a kollégisták rendelkezzenek a konstruktív életvitel ismeretével, és ezt meg is tudják valósítani. A felkészülésben biztosítjuk a reális énkép kialakulását, a pozitív életvitelre alkalmas személyiségjegyek fejlesztését. A családi és munkahelyi szerepek bemutatásával felkészítjük a felelősség vállalására, a konfliktus helyzetek megoldására és a helyes döntések meghozatalára a tanulókat. Az önálló életvitel gyakorlásának színterei a kollégiumi, (diák önkormányzati, diákügyeleti) csoportfoglalkozások és az életvitel, gyakorlati ismeretek foglalkozásai, amelyeket már 9. évfolyamtól folyamatosan szervezünk.

Tevékenységeink során az alábbi elveket tartjuk szem előtt:

- A konstruktív életvitelre nevelés elve.
- Tudatosság és következetesség elve
- Egyenlő terhelés elve
- A reális értékrend és énkép kialakításának elve
- A pozitív személyiségjegyek kialakításának és fejlesztésének elve
- Egyéni felelősségvállalás elve

Tanulóink az itt eltöltött 4-6, esetleg több év során elsajátítják az önálló élet megkezdéséhez szükséges alapvető szabályokat, ismereteket. Ebben kiemelt jelentőséggel bírnak az egyes témakörök, melyeket a csoportfoglalkozások keretein belül ismernek meg. A gyakorlatban elsajátítják az önálló életvezetéshez szükséges alapvető higiéniai és gazdálkodási szabályokat. Szakköreink lehetőséget nyújtanak számukra esztétikai érzékük fejlesztéséhez, az egészséges életmódra törekvés kialakításában.

10. Hátrányos helyzetű tanulók szervezett felzárkóztatásának, tehetséggondozása, társadalmi beilleszkedésük segítése, tervezése elvei

A kollégium kiemelt társadalmpolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára erősítse az esélyteremtést, biztosítsa az integrációt, a minőségi tudáshoz és életminőséghez történő hozzáférést, elősegítse a társadalmi mobilitást. A fejlesztésre szoruló tanulók minden esetben aktuális állapotuknak megfelelő egyéni fejlesztésben részesülnek, melyhez a terveket a tanév elején készítik az oktatók, és a tanuló fejlődésének függvényében lehet módosítani.

A kollégiumi oktatók feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, a helyi kisebbségi önkormányzatokkal.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező.

A hátrányos tanulók felzárkóztatása az éves tervezőmunkánk része. Tervezésünk alapja a hátrányos és veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók problémáinak feltárása és a kialakult hátrányok eredetének megkeresése.

A hátrányok, problémák leküzdésére megoldási lehetőséget keresünk.

Munkánkat a titoktartási kötelezettségre alapozzuk, a segítségnyújtást a fokozatosság elvére építjük.

A probléma mértékétől függően fokozatosan bővítjük azoknak a körét, akiktől hatékony megoldást várunk:

- szülők
- kollégiumi csoportvezető oktatók
- kollégiumi munkaközösség-vezető
- osztályfőnökök
- kollégiumi védőnő
- az intézmény igazgatója, oktatói testülete
- pedagógiai szakszolgálat
- óvodai, iskolai szociális segítő
- gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus

A foglalkozások hatékonyságát az alábbi módon biztosítjuk:

- a probléma feltárása
- az együttműködő felek megkeresése és az együttműködés kialakítása
- egyéni foglalkozási terv készítése
- az egyéni és kiscsoportos foglalkozások megszervezése

A hátrányos helyzetű tanulókat segítő foglalkozások fajtái:

- önismereti foglalkozások
- személyiségfejlesztő tréningek
- tanulás módszertani foglalkozások
- korrepetálások
- folyamatos követelés – rendszeres kikérdezés
- együtt tanulás
- egyéni elbeszélgetések

A foglalkozásokat igény szerint heti rendszerességgel, illetve igény szerint tartjuk.

Tehetségek kiválasztása, tehetséggondozás, tehetségvédelem

Kiemelt feladatként kezeli a kollégiumi munkaközösség a tehetséges tanulók felkutatását, a tehetséges kollégistákkal való egyéni foglalkozást, fejlesztést. Fő feladat ezen a területen a hátrányok kompenzálása, az ismeretek kiegyenlítése, fejlesztő programok biztosítása. Kollégiumunk a tehetséges tanulókkal rendszeresen részt vesz a városi kollégiumi versenyeken, melyek a közismereti, kulturális és a sport területeket ölelik át. A versenyekre való felkészítést a tanulókkal külön foglalkozások keretein belül végzik a kollégiumi oktatók. A tovább tanulni vágyók számára felkészítő foglalkozások keretében van lehetőség a tudásuk gyarapítására.

11. A kollégium közösségi életének fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezése

A kollégiumban történő együttélés feltétele a közösen meghatározott szabályok betartása, a bizalmi légkör kialakítása a csoportban, a közösségben. A „kollégiumi közösségi tudat” kiépítése a kollégiumi közösség minőségének jelzője lehet. Ugyancsak a jó kollégiumi légkör alapvető feltétele a kölcsönös bizalom a diákok és az oktatók között.

A kollégium segíti a tanulókat a kollégiumi foglalkozási tervekben meghatározott ismeretek elsajátításában, biztosítja a képességek fejlődéséhez szükséges tevékenységeket. A kollégium a kompetenciák fejlesztését úgy segíti, hogy a tematikus csoportfoglalkozások során olyan tevékenységeket szervez, amelyek által a tanulók ismeretei bővülnek, képességeik gyarapodnak, attitűdjeik pozitív irányba formálódnak. A kollégiumi foglalkozások az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, és felelősség tudatra nevelnek.

A kollégium a biztonságos és befogadó környezet kialakításával hozzájárul a tanulók kiegyensúlyozott, harmonikus fejlődéséhez.

A tanulók a kollégiumban zajló élet során képessé válnak a szokásrendszer kialakítására, elsajátítják az ehhez szükséges ismereteket, készségeket, ismereteket, készségeket, szabályokat, törvényeket, normákat.

A kollégium hagyományrendszerével, foglalkozásaival, tevékenységeivel, a szabadidő megszervezésének változatos módjaival hozzájárul ahhoz, hogy az itt eltöltött idő hasznos legyen. Tanulóink számára lehetőség van arra, hogy részt vegyenek a havi rendszerességgel működő filmklubon, ahol a gyerekek igényeinek megfelelően oktatói irányítás mellett láthatnak művészeti alkotásokat, melyről a későbbiekben irányított beszélgetéseket folytatnak.

A közösségi élet megnyilvánulásának színterei a folyamatos rendszerességgel megrendezésre kerülő kollégiumi sport-, kulturális-, szabadidős és tanulmányi rendezvényeink.

A szabadidős foglalkozásokon szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása. Az Örökös Ökoiskolai cím birtokában és a korábbi Ökoiskolai programokba történő bekapcsolódással ezek a területek kiemelkedő szerepet kapnak. A változatos sportolási lehetőségek kínálatával a tanulóknak lehetősége nyílik a mindennapos testedzésre. Az egyes sporttevékenységeket a kollégiumi oktatók irányításával, közreműködésével végezhetik tanulóink. Ezáltal kialakul a sportoláshoz, mozgáshoz való pozitív viszonyuk.

Művelődési és sportolási tevékenységünket a kollégiumban megvalósuló foglalkozások szervezésének rendje tartalmazza, mely az éves munkaterv része.

A kollégiumi oktatók által alkalmazott módszerek:

- Személyes példamutatás - pozitív szociális szokások, minták kialakítása, személyes bemutatás, esetelemzés alapján
- Következetesség
- Céltudatosság
- Ösztönzés
- Irányítás
- empátiafejlesztés, konfliktuskezelő képesség, vita és szervező készség, helyzetgyakorlatok, vitafórumok és szervezési feladatok adása segítségével
- a társadalmi szerepek és a demokratizmus gyakoroltatása a kollégiumi önkormányzati fórumok működtetésével
- a párkapcsolatok és a mássággal szembeni tolerancia fejlesztéséhez nézőpont ütköztetések (csoportviták) szervezése
- Az önállóság, öntevékenység és az önkormányzó képesség fejlesztése érdekében egyéni feladatok adása, valamint kiscsoportban a részfelelősség vállaltatása.

Eszközök:

- diákönkormányzat működtetése
- a közösség kialakítását segítő csoportos és kiscsoportos foglalkozások
- ösztönző eszközök (szabályzat a tanulói értékelő és ösztönző rendszerről)

A különböző kollégiumi szakkörök, foglalkozások a szociális kompetenciák fejlesztését szolgálják. Ezzel is segítve a beilleszkedésüket a társadalomba. Kollégistáink számára biztosítjuk a rendszeres színházlátogatás lehetőségét, ezzel is támogatva viselkedéskultúrájuk fejlesztését, szociális érzékenységük alakítását.

Tevékenységeink során az alábbi elveket tartjuk szem előtt:

- Következetesség elve,
- Rendszeresség és fokozatosság elve
- Tudatosság elve
- Szakszerűség elve
- Életkori sajátosságok figyelembevételének elve
- Egyéni felelősség elve
- Folyamatos nyomon követés elve

A kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakításának segítése

A kollégiumban folyó nevelés bővíti a diákok ismereteit az őket körülvevő világról, annak legnagyobb hatású eredményeiről. Felkelti az érdeklődésüket a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban. Természeti és társadalmi ismeretek átadásával, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését. Motivál és helyzeteket biztosít az önkifejezési lehetőségek megtalálásához. Elősegíti az esztétikai-művészeti tudatosság megjelenését, az érzelemvilág gazdagodását. Fejleszti az idegen nyelvi kommunikációt.

A kollégium kiteljesíti a nemzet, ezen belül a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteletét, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését és ápolását, ezzel is erősíti a tanulók hazaszeretetét.

A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

A világról kialakított képben a gyakorlati élet terén is kiemelt helyet kap az Európához való kötődés, az európai kultúrkör.

A kollégiumi oktatói munka elősegíti a tanulóknál az „európai polgár” identitásának kialakulását, bemutatja az EU-tagság révén megnövekedett lehetőségeket, programjaival és kapcsolatépítéseivel elősegíti azok intézményes és személyes kihasználását.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

A kulturált viselkedésre és az illemszabályok elsajátítására és betartására a gyakorlatban is van lehetőségük.

12. A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Iskolánkban óvodai és iskolai szociális segítő felelős segíti a kollégium munkáját

A kollégiumi csoportvezető oktatók, a kollégiumi munkaközösség-vezető kiemelt feladata a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felkutatása, hátrányaik csökkentése, helyzetük javítása, segítése,
- a veszélyeztetett gyermekek esetében a veszélyforrások megállapítása, azok csökkentése, kiküszöbölése,

- a deviáns magatartású gyermekeknél a deviancia csökkentése.

13. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A kollégium hagyományait őrző programokat évente átvizsgáljuk, aktualizáljuk és a tanulók igényei alapján tovább fejlesztjük, bővítjük.

A kollégium hagyományos rendezvényei az alábbiak:

- évnyitó, közgyűlés, szintgyűlések
- Nemzeti ünnepekről történő megemlékezések,
- Karácsonyi, adventi készülődés
- záró közgyűlés,
- év eleji csapatépítő programok.

A kollégium hagyományőrző kulturális, tanulmányi, szabadidős és sportrendezvényei:

- Házibajnokságok (foci, pingpong),
- Naptári év eleji labdarúgó kupa,
- jeles évfordulókhoz köthető történelmi és PPT-készítő verseny,
- Legerősebb és legeszesebb kollégista verseny
- Kollégiumi kulturális és sport zárófesztivál

Kollégiumi önképző szakkörök lehetséges kínálata (az adott tanévben indítandó, szabadon választható tevékenységeket az éves munkaterv tartalmazza):

- Filmklub
- Játék és kézműves szakkör
- Labdarúgás
- Asztalitenisz
- Kosárlabda
- Kondi
- Tollaslabda
- Sakk, logikai játékok

14. Az iskolával, szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Az iskolával való kapcsolattartás formái:

- Közös munkamegbeszélések
- Óvodai és iskolai szociális segítő megkeresése
- Pszichológus megkeresése
- Szülői értekezletek és fogadó órák látogatása
- Iskolai rendezvények támogatása
- Telefonos és személyes megkeresés

A szülővel való kapcsolattartás formái:

- év elején kollégiumi szülői értekezlet,
- személyes találkozás alkalmanként,

- iskolai szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával,
- szükség esetén levél, telefon (sms, e-mail),

A szülői értekezletet tanév elején tartunk, a szülőket tájékoztatjuk:

- a kollégium céljairól, feladatairól,
- a tanulók általános neveltségi szintjéről,
- az elkövetkező feladatokról.

A szülők véleményét, javaslatait felhasználjuk a kollégiumi oktatói munkánkhoz. A szülők és a csoportvezető személyes találkozója egyéni időpont egyeztetés esetén bármikor lehetséges.

Ennek célja:

- személyes problémák megbeszélése,
- személyre szabott tájékoztatás a tanuló magtartásáról, fejlődéséről,
- egységes követelményrendszer kialakítása (szülő/kollégium) elvárása,
- szóbeli tájékoztatás a kollégiumi programokról vagy a tanuló magatartásáról.

Kollégiumunk fontosnak tartja a kollégiumi szülői munkaközösség munkáját, számítunk véleményükre, kiérjük javaslataikat, elfogadjuk építő kritikájukat.

15. A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium az oktatói munkája során a tanulói tevékenységet annak céljától, jellegétől függően – nagycsoportos, kiscsoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi.

Kollégiumi foglalkozások száma napi 5, azaz hétfőtől csütörtökig heti 20 óra. A foglalkozások igény szerint lehetnek:

- tanulmányokkal összefüggő foglalkozás,
- közösségépítő foglalkozás, kiscsoportos/csoportos törődés,
- egyéni fejlesztést szolgáló foglalkozás,
- szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozás.

15.1. Tanulmányokkal összefüggő foglalkozások

15.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban

Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök.

15.1.2. Közösségépítő és egyéni fejlesztést megvalósító foglalkozások

Csoportvezetői és/vagy kollégiumi oktatói foglalkozások:

- e) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára:
- f) a csoport vagy az egyén életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- g) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
- h) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi közgyűlés, gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

A foglalkozásokon (tanulói vagy oktatói kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak az oktató tanácsaira, segítségére

15.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoporthoz számára szervezett

- i) művészeti képességeket fejlesztő,
- j) természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági vagy szakmai, pályaorientációs ismereteket bővítő,
- k) egészséges életmódra nevelést megcélzó, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- l) a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó

szakkörök, foglalkozások, sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

16. A kollégiumi oktatói munka minőségének, eredményességének értelmezése

A kollégiumi oktatói munka eredményessége, minősége nagymértékben függ a kollégiumi oktatók felkészültségétől. Ezért a kollégiumi oktatók rendszeresen vesznek részt olyan programokon, továbbképzéseken, melyeken szakmai tudásukat megújíthatják.

A kollégium a szülővel és az iskolával együttműködve hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi oktatói tevékenység során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi oktatói munka eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

17. Közzététel

A szakmai program közzététele megismerés céljából az alábbi helyeken történik:

- az intézmény honlapja, igazgatói titkárság,
- belső információs megosztó felületek (pl. TEAMS)
- 401.sz. kollégiumi vezetői iroda.